

Lausunto Kiteenjärveen kohdistuvien kalatalousmaksujen käytöstä vuosina 2024-2031

2/11.00.00/2024

Ympäristölautakunta 24.01.2024 § 8

Pohjois-Savon ELY-keskus pyytää Kiteen ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Kiteenjärveen kohdistuvien kalatalousmaksujen käytöstä. ELY-keskus laatii Kiteenjärveen kohdistuville kalatalousmaksuille käyttösuunnitelman maa- ja metsätalousministeriön antaman ohjeen (81/15/2012, 29.5.2012) sekä aiemman menettelyn mukaisesti tarkastellen Kiteenjärven hoitoa ja tulevia hoitotoimenpiteitä yhtenä kokonaisuutena. Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 26.1.2024.

Kalatalousmaksua kerätään kahdelta Kiteenjärveä kuormittavalta ympäristölupavelvolliselta toimijalta.

1. Kiteen Vesikunta, Kiteen keskustaajaman jätevedenpuhdistamo. Ympäristölupa; Itä-Suomen aluehallintolupaviraston päätös ISAVI 81/2014/1. Vuoden 2023 kalatalousmaksu oli 2 210,00 euroa (alv 0%).
2. Neova Oy, Kirkkosuon turvetuotantoalue. Itä-Suomen ympäristölupaviraston päätös ISY 78/08/2, Vaasan hallinto-oikeuden päätös VHO 09/0433/3, Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO 860/2011. Vuoden 2023 kalatalousmaksu oli 1 400,00 euroa (alv 0%).

Kalatalousmaksujen käyttösuunnitelmasta ilmenee ne toimenpiteet, mitä maksuilla aiotaan rahoittaa. Kalatalousmaksuja voidaan käyttää esim. kalateihin, kalataloudellisiin kunnostustoimenpiteisiin, istutuksiin tai muihin hoitotoimenpiteisiin taikka näiden yhdistelmiin. Kalatalousmaksuvaroja saa käyttää vain hankkeesta kalakannoille tai kalastukselle aiheutuvan vahingon välttämiseksi sillä alueella, mihin hankkeen vahingollinen vaikutus ulottuu. Esimerkiksi kalastajia palvelevia rakenteita ei pääsääntöisesti voida rahoittaa, ellei hankkeesta selvästi aiheudu tällaista tarvetta.

Kalatalousmaksuilla tehtävissä istukas- ja muissa hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) säännöksiä, ja kynnysarvot alittavissa hankinnoissa ELY-keskusten hankintaohjetta.

Vuosina 2017-2022 kalatalousmaksua on käytetty hoitokalastuksiin sekä kalastoselvitykseen (mm. koekalastus). Koekalastus on toteutunut viimeksi vuonna 2020, osana Neova Oy:n Kirkkosuon kalataloudellista tarkkailua. Tarkkailuohjelman mukainen seuraava koekalastus on vuorossa vuonna 2024.

Vuosina 2022-2023 Pohjois-Karjalan ELY-keskus toteutti Helmi-rahoituksella hoitokalastusta Kiteenjärvestä. Hoitokalastukset olivat osa Helmi-elinympäristöohjelmaa ja niiden tarkoituksena oli parantaa kyseisten lintuvesien linnuston tilaa. Myös Helmirahoituksella toteutettavien hoitokalastusten kohteena olivat särkikalat.

Vuonna 2023 hoitokalastus toteutui kevään rysäpyyntinä, kokonaissaalis oli 13 200 kg. Hoitokalastus maksettiin kokonaisuudessaan Helmi-

rahoituksesta. Käyttämättä jääneet kalatalousmaksuvarat siirtyvät seuraavina vuosina käytettäväksi.

Kalastajan mukaan vuoden 2023 saalis koostui 50 %:sti pienestä särjestä ja loppuosa jakautui melko tasaisesti salakan, ahvenen ja lahnan kesken. Suurin ero aikaisempaan kevääseen oli vähäinen lahnan määrä, joka kalastajan mukaan voi hyvin todennäköisesti tarkoittaa sitä, että pyynti on tehonnut. Petokalojen määrä oli vähäinen, keskimäärin viisi kuhaa yhdessä rysässä. Kalastaja ei havainnut yhtään isoa sukukypsää kuhaa, suuria petoahvenia kyllä esiintyi. Kalastaja yritti syksyllä vielä luodata särkikalaparvia, mutta aikainen talven tulo esti syksyisen hoitokalastuksen. Kalastajan mielestä hoitokalastuksissa voisikin pitää pari vuotta taukoa, ja kenties vahvistaa kuhakantaa tuki-istutuksin.

Valmistelija ja esittelijä: vs.ympäristöpäällikkö Marjo Tikka, puh. 040 105 1304, marjo.tikka@kitee.fi.

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta esittää lausuntonaan, ettei sillä ole erityisiä toiveita Kiteenjärven kalatalousmaksujen käytöstä. Helmi-rahoituksen myötä saatujen kalaston rakennetietojen perusteella annetut toimenpide-ehdotukset tulee ottaa huomioon kalatalousmaksujen käyttösuunnitelman laadinnassa.

Päätös

Esittelijä teki päätösehdotukseen seuraavanlaisen lisäyksen: Ympäristölautakunta ehdottaa Kiteenjärven Palokunnanrannan veneenlaskuiskan parantamisen selvittämistä ja toteuttamista osana kalatalousmaksujen käyttöä vuosina 2024-2031 yhteistyössä kalatalousalueen osakaskuntien kanssa.

Päätösehdotus esittelijän lisäyksen kanssa hyväksyttiin yksimielisesti.